

Tabulka 22

Sledované metody a formy (v %)

Metody a formy	Podíl hodin	
	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Práce s učebnicemi	67,5	57,9
Práce s pracovními sešity	66,6	42,1
Vyhledávání a analyzování informací z různých zdrojů	35,2	39,4
Samostatná práce na různých tématech a tvorba prezentace	39,3	34,2
Skupinová práce na různých tématech a tvorba prezentace	41,7	30,4
Diskuse o kontroverzních tématech	15,6	33,4
Hraní modelových situací a scének	16,1	11,3
Práce na projektech vyžadujících zjišťování informací ve škole	12,1	7,4
Práce na projektech vyžadujících zjišťování informací mimo školu	4,6	8,5
Žádná z uvedených	2,0	3,8

Pro rozvoj sociálních a občanských kompetencí jsou charakteristické sledované metody či formy vzdělávání, které uvádí tabulka výše. Diskuse, skupinová práce i hraní modelových situací se vyskytovalo v méně než polovině navštívených hodin. Práce na projektech vyžadujících zjišťování informací byla v hodinách zaznamenána nejméně často.

V navštívených hodinách byly sledovány aktivity, které mohou přispívat k rozvoji sociálních a občanských kompetencí. Na prvním stupni byla většina sledovaných aktivit zařazována častěji než na stupni druhém.

Tabulka 23

Sledované aktivity podporující rozvoj sociálních a občanských kompetencí (v %)

Aktivita	Podíl hodin	
	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Vztah učitele k žákům podporuje pozitivní rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků	96,1	92,6
Učitel využívá přirozený zájem žáků, reaguje konstruktivně na jejich podněty	95,0	89,5
Žáci jsou vedeni k naslouchání a vnímání projevů druhých	94,3	89,7
Žáci jsou vedeni k ohleduplnosti a respektu při jednání s druhými lidmi	95,2	87,9
Žáci jsou vedeni k toleranci různosti a odlišnosti podle konkrétní situace ve třídě	93,2	87,1
Aktivity vedou k sounáležitosti se školou	94,9	81,1
Způsob výuky v hodině uceleně podporuje rozvoj sociální gramotnosti žáků	88,4	82,9
Žáci se podílejí na spolurozhodování	82,9	78,7
Žáci se aktivně učí formulovat a vyjadřovat své pocity, myšlenky a názory v logickém sledu	84,4	76,5
Průběžné hodnocení zahrnuje vybrané aspekty sociálních a občanských kompetencí	64,6	70,2
Žáci jsou vedeni k účinné spolupráci ve skupině	71,9	58,4
Žáci se podílejí na reflexi svých dovedností	64,2	61,0
Žáci jsou vedeni ke střídání a přijímání různých rolí v kolektivu	65,5	50,7

Mezi aktivity s výrazným potenciálem účinné podpory rozvoje sledovaných kompetencí patří činnosti spojené se skupinovou prací, se společnou reflexí a hodnocením. Tyto aktivity byly zařazovány relativně nejméně. Celkově byly alespoň některé sledované aktivity do hodin zařazovány velmi často (81 %).

